

Organizačný poriadok súťaže

Názov súťaže: Olympiáda ľudských práv (ďalej len „OLP“)

Organizátor súťaže: Národný inštitút vzdelávania a mládeže (ďalej len „NIVAM“)

Číslo schváleného organizačného poriadku súťaže: 2025/4958:2-E9171

Čl. 1

Úvodné ustanovenie

Organizačný poriadok súťaže je vypracovaný v súlade so Smernicou č. 19/2024 o súťažiach a predmetových olympiádach (ďalej len „smernica“), ktorá nadobudla účinnosť 1. septembra 2024.

Čl. 2

Poslanie súťaže a jej charakteristika

(1) Poslaním Olympiády ľudských práv (ďalej len „OLP“) je:

- a) sprostredkovať stredoškolskej mládeži celú škálu dispozícií (vedomostí, zručností, postojov) potrebných na poznanie a pochopenie podstaty a významu demokracie v jej vnútroštátnom, európskom a svetovom kontexte a na aktívny prístup k jej realizácii, kultivácii a obrane;
- b) prepojením na vyučovacie predmety občianska náuka, dejepis a etická výchova prehľbovať vzťah k prierezovým témam (kultúra mieru, demokracie, ľudských práv vo vnútroštátnom, európskom a globálnom kontexte) – v tomto zmysle je OLP multidisciplinárna;
- c) upevňovať v prostredí stredoškolskej mládeže základné demokratické piliere so zvláštnym zreteľom na formovanie zodpovedného demokratického občianstva, ochranu a podporu ľudských práv a tým na prevenciu nedemokratických a antidemokratických foriem prejavov a správania (rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie, násilného extrémizmu a radikalizmu);
- d) viesť stredoškolskú mládež k sebazvdelávaniu, samostatnej a pravidelnej tvorivej činnosti, rozvoju bádateľských a výskumných schopností, motivovať ju k zmysluplnému využívaniu voľného času, rozvíjať jej spoločenskovednú erudíciu, sociálny cit a empatiu;
- e) posilňovať schopnosť a zmysel mládeže pre individuálne aj kolektívne výkony, súťaživosť aj spoluprácu pri príprave na súťaž a/alebo počas nej;
- f) pripravovať mladých ľudí na kultivované a zodpovedné zvládanie osobných, občianskych a spoločenských rolí v čoraz komplexnejšom a globalizovanom svete;
- g) prispievať k príprave budúcich odborníkov a odborníkov v oblasti verejnej politiky, akadémie a mimovládneho sektora, rozvíjať ich predpoklady a talent pre osobnostno-občianske a odbornoprofesionálne kompetencie;
- h) podporovať demokratickú kultiváciu a humanizáciu celej školy a celého výchovno-vzdelávacieho procesu;

- i) umožniť stredoškolským a iným žiačkam, žiakom, učiteľkám a učiteľom účasť na vzdelávacích a iných odborných podujatiach, ktoré OĽP organizuje v spolupráci s partnermi ako dôležitej súčasti súťažných aktivít a prispieť tak k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu.

(2) OĽP je multidisciplinárna súťaž jednotlivých žiačok a žiakov a priamo súvisí s výchovno-vzdelávacím procesom na školách. Súťaž sa viaže na vyučovacie predmety občianska náuka, dejepis a etická výchova, a to najmä prostredníctvom pokrytia tém kultúry mieru, demokracie a ľudských práv vo vnútroštátnom, európskom a globálnom kontexte. Charakter, poslanie, ciele, partnerstvá, obsah a formy realizácie OĽP priamo súvisia s vnútroštátnymi a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) ako členskej krajiny Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“), Rady Európy (ďalej len „RE“), Európskej únie (ďalej len „EÚ“), Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „OBSE“) a iných organizácií. OĽP prostredníctvom súťaže ako aj sprievodnými aktivitami reflektuje programy uvedených organizácií zamerané na budovanie a posilňovanie demokracie ako kultúry mieru a ľudských práv a rozvíja ich v prostredí SR.

(3) OĽP je špecifickou olympiádou, pretože:

- a) problematika, ktorej sa venuje, je multidisciplinárna;
- b) právo poznať ľudské práva prináleží všetkým ľuďom, čo ovplyvňuje prístup k súťaži, podmienky, štruktúru, riadenie, organizáciu a zabezpečenie súťaže;
- c) sa vzťahuje k cieľovým skupinám s ohľadom na ich celoživotné funkcie, nielen tie, ktoré sa viažu k stredoškolskému stupňu prípravy na život;
- d) stavia na širokých partnerstvách potrebných pre dosahovanie svojho poslania ako celospoločenského záujmu, a preto spája štátnu správu, samosprávu, akadémiu, mimovládny sektor a iných partnerov;
- e) požíva uznanie kľúčových medzinárodných organizácií, OSN/UNESCO, RE, EÚ/FRA (Agentúry pre Základné práva EÚ).

(4) OĽP je podľa čl. 3 ods. 1 smernice č. 19/2024 o súťažiach a predmetových olympiádach určená žiačkam a žiakom stredných škôl.

(5) OĽP sa usporadúva každoročne a člení sa podľa súťažných kôl.

(6) OĽP sa primárne koná prezenčne, avšak môže prebiehať aj v dištančnom režime, najmä v prípade pandemickej situácie alebo v závislosti od aktuálnych organizačných a technických podmienok.

Čl. 3

Organizátor a subjekty podieľajúce sa na organizácii súťaže

(1) **Organizátor:** Národný inštitút vzdelávania a mládeže (ďalej len „NIVAM“), Ševčenkova 11, P.O.BOX 58, 850 05 Bratislava, IČO: 00164348, DIČ: 2020798714, kontakt: [+421 248 209 411](tel:+421248209411)

(2) **Spoluorganizátori a odborní garanti podieľajúci sa na organizácii OĽP na všetkých úrovniach:**

- a) Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Laurinská 18, 811 01 Bratislava, IČO 30807549

- b) Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra politológie, Gondova ulica 2, 811 02 Bratislava, IČO 00397865
- c) OLYMP, Gercenova 9, 851 01 Bratislava, IČO 37804383

(3) **Organizátor krajských kôl:** Regionálne úrady školskej správy (ďalej len „RÚŠS“).

(4) **Spoluorganizátori a odborní garanti podieľajúci sa na organizácii OĽP na krajskej úrovni:** Krajské odborné komisie OĽP.

(5) **Organizátor školských kôl:** školy.

(6) **Spoluorganizátori a odborní garanti podieľajúci sa na organizácii OĽP na školskej úrovni:** Školské odborné komisie OĽP.

Čl. 4

Organizačné zabezpečenie súťaže a dokumenty

(1) OĽP sa organizuje v kategórii žiakov a žiakov stredných škôl.

(2) Jednotlivé kolá OĽP po organizačnej stránke zabezpečujú v súlade so smernicou a aktuálnymi metodicko-organizačnými pokynmi (ďalej len „MOP“):

- a) školy a školské odborné komisie OĽP v rámci školského kola;
- b) príslušný regionálny úrad školskej správy a krajské odborné komisie OĽP pri zabezpečení krajského kola;
- c) NIVAM, spoluorganizátori a odborní garanti a partneri pri zabezpečení celoštátneho kola.

(3) MOP sú záväzným dokumentom pre všetky subjekty podieľajúce sa na organizácii OĽP a jeho dodržiavanie je nevyhnutné na všetkých úrovniach jej realizácie.

(4) Každoročne ich vydáva NIVAM v spolupráci s Celoštátnou odbornou komisiou Olympiády ľudských práv (ďalej „COK OĽP“), zverejňuje ich na stránke NIVAM (www.nivam.sk) a OĽP (www.olp.sk), informuje regionálne úrady školskej správy a elektronicky zašle MŠVVaM SR na oficiálnu e-mailovú adresu: sutaze@minedu.sk.

(5) MOP podrobne upravujú organizačné, administratívne a odborné aspekty OĽP, najmä:

- a) podrobné termíny, lehoty a priebeh jednotlivých kôl OĽP;
- b) formu priebehu organizácie (prezenčnú alebo dištančnú);
- c) postup a podmienky registrácie v elektronickej platforme;
- d) počty bodov a hranicu úspešnosti;
- e) podrobný postupový kľúč pre jednotlivé úrovne OĽP;
- f) usmernenia v prípade rovnosti bodov;
- g) ďalšie náležitosti, ktoré nie sú predmetom smernice alebo organizačného poriadku OĽP.

(6) Jednotlivé kolá OĽP koordinujú príslušné odborné komisie OĽP (školské, krajské, celoštátna) v súlade s týmto organizačným poriadkom a garantujú ich regulárny priebeh, odbornosť a kvalitu.

(7) Termíny konania jednotlivých kôl sa zverejňujú na webovej stránke organizátora (www.nivam.sk) a OĽP (www.olp.sk) a uvádzajú sa v MOP OĽP. NIVAM každoročne vydáva Terminovník, ktorý upravuje termíny školských, krajských a celoštátnych kôl.

Čl. 5

Rozpočet a jeho štruktúra

(1) V zmysle čl. 14 smernice je OĽP financovaná nasledovne:

- a) Školské kolá OĽP sú zabezpečované z rozpočtov škôl.
- b) Krajské kolá OĽP zabezpečujú príslušné RÚŠS.
- c) OĽP na celoštátnej úrovni zabezpečuje organizátor z finančných prostriedkov poskytnutých MŠVVaM SR formou kontraktu. Z rozpočtu súťaže spravidla uhrádza náklady na ubytovanie, stravu, prenájom miestností, občerstvenie, cestovné náklady súťažiacich, tlač diplomov, výrobu medailí, materiálno-technické zabezpečenie, ceny víťazkám a víťazom, náklady na sprievodný program, honoráre a cestovné náklady členkám a členom porôt, prednášajúcim v sprievodnom programe a oficiálnemu dozoru, zasadnutia komisií (občerstvenie, cestovné), autorské, recenzentské, korektorské a prekladateľské honoráre a ďalšie náklady na podporné aktivity v súlade s poslaním OĽP. Z rozpočtu OĽP sa uhrádzajú náklady na celoštátne kolá. Návrh rozpočtu a odpočet čerpania v rozsahu poverenia kontraktom predkladá NIVAM v stanovených termínoch MŠVVaM SR.

(4) Na zabezpečení OĽP môžu podieľať aj spolupracujúce organizácie, partneri a sponzori.

Čl. 6

Odborné a organizačné zabezpečenie súťaže a činnosti odborných komisií

(1) OĽP po odbornej obsahovej a organizačnej stránke riadi Celoštátna odborná komisia OĽP (ďalej len „COK OĽP“), príslušné krajské a školské komisie. Úlohou týchto komisií je riadiť jednotlivé kolá OĽP v súlade s týmto organizačným poriadkom a metodicko-organizačnými pokynmi pre príslušný ročník OĽP. COK OĽP po odbornej a obsahovej stránke riadi priebeh celoštátneho kola OĽP. V spolupráci s odbornými garantmi zabezpečuje odbornú úroveň súťaže, pripravuje koncepciu a realizáciu súťaže, zabezpečuje obsahovú náplň súťaže, vrátane metodických, študijných a súťažných materiálov, riadi a usmerňuje činnosť krajských komisií a vyhodnocuje priebeh a úroveň jednotlivých ročníkov OĽP.

(2) Podľa čl. 9, ods. 4 smernice COK OĽP je zložená z predsedníčky/predseda ďalších deviatich členiek a členov.

(3) COK OĽP ďalej zabezpečuje:

- a) odbornú a obsahovú náplň jednotlivých kôl OĽP;
- b) spoluprácu pri tvorbe MOP;

- c) autorský tím vrátane recenzného posudku a redakčnej úpravy pre tvorbu súťažných úloh a autorských riešení;
- d) riadenie a usmerňovanie činnosti krajských odborných komisií OĽP;
- e) vydávanie metodických, študijných a odborných materiálov;
- f) v spolupráci s NIVAM návrhy termínov konania jednotlivých kôl OĽP;
- g) riešenie prípadných podnetov podaných k výsledkom a priebehu OĽP.

(4) Predseda/predsedačka COK OĽP zhodnotí priebeh a úroveň celoštátneho kola a celého ročníka a zašle hodnotiacu správu MŠVVaM SR do 20 pracovných dní od ukončenia najvyššieho kola OĽP.

(5) Krajská odborná komisia OĽP (ďalej „KOK OĽP“) po odbornej, obsahovej a organizačnej stránke riadi priebeh krajského kola OĽP. Táto komisia zabezpečuje:

- a) prípravu a priebeh krajského kola OĽP v spolupráci s RÚŠS,
- b) vyhodnotenie výsledkov krajského kola.

(6) Predseda/predsedačka KOK OĽP zhodnotí priebeh a úroveň krajského kola a zašle hodnotiacu správu predsedníčke/predsedovi COK OĽP, NIVAM, prípadne vedúcim autorských kolektívov najneskôr desať kalendárnych dní po skončení kola súťaže.

(7) Školská odborná komisia OĽP (ďalej „ŠOK OĽP“) po odbornej, obsahovej a organizačnej stránke riadi priebeh školského kola OĽP. Predsedu/predsedačku a členov/členky ŠOK OĽP vymenúva riaditeľ/riaditeľka školy. Táto komisia zabezpečuje:

- a) prípravu a priebeh školského kola OĽP;
- b) predseda/predsedačka ŠOK OĽP zhodnotí priebeh a úroveň školského kola a zašle hodnotiacu správu predsedníčke/predsedovi KOK OĽP.

(8) Členstvo v odborných komisiách je dobrovoľné a nezastupiteľné. Funkčné obdobie členstva komisií je platné na dobu schváleného organizačného poriadku súťaže, a to spravidla na päť rokov. Členky a členovia odborných komisií môžu byť vymenovaní aj viackrát za sebou. V prípade vážnych dôvodov môže predseda/predsedačka alebo ktokoľvek z členstva komisie požiadať orgán, ktorý ho vymenoval, o uvoľnenie z funkcie.

Čl. 7

Štruktúra súťaže

(1) Štruktúra postupových kôl Olympiády ľudských práv:

- a) školské kolo OĽP;
- b) krajské kolo OĽP;
- c) celoštátne kolo OĽP;

(2) Bližšiu charakteristiku postupových kôl spresňujú MOP.

Čl. 8

Kategórie súťaže

(1) OĽP sa organizuje v kategórii žiačok a žiakov stredných škôl.

Čl. 9

Spôsob hodnotenia, hodnotiace kritériá

(1) Školské kolo OĽP:

- a) ŠOK OĽP môže byť utvorená napríklad z komisie spoločensko-vedných predmetov a/alebo koordinátora/koordinátorky ľudských práv;
- b) ŠOK OĽP propaguje OĽP medzi žiačkami a žiakmi, usmerňuje ich, odporúča im vhodnú literatúru a poskytuje im odbornú podporu;
- c) ŠOK OĽP postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a MOP príslušného ročníka OĽP. O forme školského kola a súťažných úlohách rozhoduje ŠOK OĽP. Súťažné úlohy sú spravidla kombináciou písomnej a ústnej formy.
- d) Hodnotiace kritériá a hranicu úspešnosti stanovujú MOP príslušného ročníka OĽP. Úroveň výkonov súťažiacich hodnotí porota, ktorá na základe dosiahnutých výsledkov určí poradie. ŠOK OĽP oboznámi súťažiacich s výsledkami súťaže. Výsledné a postupové miesta musia byť určené jednoznačne.
- e) Námietku na priebeh a výsledky súťaže je možné podať na mieste konania priebežne alebo najneskôr do 30 minút po vyhlásení výsledkov školského kola OĽP predsedníčke/predsedom ŠOK OĽP. Predseda/predseda ŠOK OĽP na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.
- f) Predseda/predseda ŠOK OĽP zapíše výsledky súťaže do elektronickej platformy súťaže a vyhodnotenie súťaže postúpi elektronicou poštou predsedníčke/predsedom KOK OĽP. Termíny úkonov sú súčasťou MOP príslušného ročníka OĽP.

(2) Krajské kolo:

- a) KOK OĽP postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a MOP príslušného ročníka OĽP. Súťažné úlohy sú spravidla kombináciou písomnej a ústnej formy.
- b) Hodnotiace kritériá a hranicu úspešnosti stanovujú MOP príslušného ročníka OĽP. Súťažiacich hodnotí krajská porota po menovaní RÚŠS na základe návrhu predsedníčky/predsedy KOK OĽP. Predsedníčka/predseda KOK OĽP navrhne počet porôt a ich členiek/členov podľa potrieb súťaže a možností. Ak sú súčasťou porôt učiteľky a učitelia spojení s prípravou súťažiacich, vzdajú sa hodnotenia vlastnej žiačky alebo vlastného žiaka. O hodnotení takejto žiačky alebo žiaka rozhoduje zvyšok poroty.
- c) Na základe hodnotenia poroty/porôt zostaví predseda/predseda KOK OĽP poradie a vyhlási mená súťažiacich, postupujúcich do celoštátneho kola. Výsledné a postupové miesta musia byť určené jednoznačne.

- d) Námietku na priebeh súťaže možno podať predsedníčke/predsedomi KOK OĽP na mieste konania priebežne alebo najneskôr do 30 minút po vyhlásení výsledkov krajského kola. Predseda/predsedníčka KOK OĽP na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.
- e) Predseda/predsedníčka KOK OĽP zapíše výsledky súťaže do elektronickej platformy súťaže a vyhodnotenie súťaže postúpi elektronickou poštou predsedníčke/predsedomi COK OĽP a NIVAM. Termíny úkonov sú súčasťou MOP príslušného ročníka OĽP.
- f) Podmienkou postupu do celoštátneho kola je vypracovanie práce na jednu z tém, ktoré stanovuje COK OĽP v spolupráci s partnermi. Bližšie usmernenia obsahujú MOP príslušného ročníka OĽP.

(3) Celoštátne kolo:

- a) COK OĽP postupuje pri súťaži v súlade s organizačným poriadkom a MOP príslušného ročníka OĽP. Súťažné úlohy sú spravidla kombináciou písomnej a ústnej formy.
- b) Celoštátneho kola sa zúčastňujú žiačky a žiaci, ktorí sa umiestnili v 8 krajských kolách na prvých ôsmich miestach. Spolu súťaží 64 žiačok a žiakov.
- c) Priebeh spravidla 3-dňovej súťaže, hodnotenie súťažiacich a hranicu úspešnosti stanovujú MOP príslušného ročníka OĽP a súťažný poriadok celoštátneho kola OĽP. Predseda/predsedníčka COK OĽP vymenúva najmenej trojčlenné postupové poroty a najmenej trojčlennú finálovú porotu. Učiteľky/učitelia, ktorí pripravovali žiačku/žiaka na súťaž, môžu byť súčasťou len tej postupovej poroty, v ktorej ich žiačky/žiaci nesúťažia.
- d) Finálová porota stanovuje výsledné poradie súťažiacich. Výsledné miesta musia byť určené jednoznačne. Predseda/predsedníčka COK OĽP výsledky vyhlasuje a udeľuje diplomy (vystavené MŠVVaM SR) za 1., 2. a 3. miesto v celoštátnom kole, od 4. po 12. miesto finalistke/finalistovi celoštátneho kola, od 13. po 64. úspešnej riešiteľke/úspešnému riešiteľovi celoštátneho kola.
- e) Námietku na priebeh súťaže možno podať predsedníčke/predsedomi COK OĽP na mieste konania priebežne alebo najneskôr do 30 minút po vyhlásení výsledkov celoštátneho kola. Predseda/predsedníčka COK OĽP spravidla na mieste rozhodne o spôsobe vybavenia námietky.
- f) Predseda/predsedníčka COK OĽP zapíše výsledky súťaže do elektronickej platformy súťaže a vyhodnotenie súťaže postúpi elektronickou poštou NIVAM. Termíny úkonov sú súčasťou MOP príslušného ročníka OĽP.
- g) Súčasťou súťažného celoštátneho kola je spravidla sprievodný program za účasti renomovaných domácich a zahraničných odborníkov a odborníkov. Organizátor podľa svojich možností spravidla pozýva na celoštátne kolo okrem súťažiacich aj pedagogický sprievod.

Čl. 10

Odborná príprava žiačok a žiakov na domáce a medzinárodné súťaže

- (1) Žiačky a žiaci sa môžu pripravovať na OĽP samostatne, alebo môžu využívať odborné učiteľské vedenie a konzultácie.

(2) COK OĽP na webovom sídle OĽP (www.olp.sk) zverejňuje a aktualizuje zoznam odporúčaných vzdelávacích zdrojov.

(3) COK OĽP podľa možností zabezpečuje vzdelávacie semináre a iné obdobné podujatia v prezenčnej alebo dištančnej forme.

Čl. 11

Podmienky účasti a postupový kľúč

(1) Podmienkou postupu do vyššieho kola je účasť na nižšom kole a dosiahnutie bodovej hranice úspešnej riešiteľky/úspešného riešiteľa. Bodovú hranicu úspešnosti spresňuje MOP.

(2) OĽP sa zúčastňujú žiačky a žiaci 1. – 4. ročníka všetkých druhov stredných škôl.

(3) Postup prihlasovania a príslušné termíny určujú MOP príslušného ročníka OĽP.

(4) Ďalšie podmienky účasti súťažiacich na OĽP dopĺňa alebo spresňuje COK OĽP v metodicko-organizačných pokynoch pre príslušný školský rok.

Čl. 12

Práva a povinnosti súťažiacich

(1) Účasť žiačok a žiakov v OĽP je dobrovoľná.

(2) Súťažiaci a súťažiaci majú právo byť včas a v dostatočnom rozsahu informovaní o organizovaní súťaže a o podmienkach účasti v nej. Majú právo byť vopred oboznámení s kritériami hodnotenia a po absolvovaní súťaže dostať informácie o výsledkoch.

(3) Súťažiaci a súťažiaci sa môžu zúčastniť OĽP, ak splnia podmienky uvedené v tomto organizačnom poriadku. Sú povinní dostaviť sa v stanovený deň a hodinu na riešenie úloh a zotrvať na súťaži až do jej skončenia, rešpektovať rozhodnutia hodnotiacich odborných komisií, súťažiť čestne v zmysle podmienok a zásad vyhlásených v MOP príslušného ročníka OĽP.

(4) Súťažiaci a súťažiaci sa so znením písomných úloh oboznámia bezprostredne pred vlastným riešením. Dovtedy sú písomné úlohy utajené pre zabezpečenie regulárnosti súťaže. Informácie o ostatných súťažných úlohách sú súťažiacim sprostredkované v MOP príslušného ročníka OĽP a v súvisiacich zverejnených usmerneniach.

(5) Porota vo všetkých kolách vyhodnotí súťažné výkony súťažiacich a určí ich konečné poradie.

(6) Námitku na priebeh a výsledky súťaže je možné podať predsedníčke/predsedovi príslušnej komisie (školskej, krajskej, celoštátnej), na mieste konania priebežne alebo najneskôr do 30 minút po vyhlásení výsledkov.

(7) Vyhodnotenú písomnú úlohu súťažiacich uschovávajú odborné komisie OĽP, ktoré realizovali príslušné kolo súťaže, po dobu 1 rok.

(8) Súťažiaci a súťažiaci sú povinní

- a) akceptovať pravidlá, podmienky a kritériá súťaže a MOP príslušného ročníka OĽP a pokyny organizátora;
- b) uhradiť náklady, ktoré organizátorovi súťaže preukázateľne vznikli neodôvodneným porušením jeho pokynov.

Čl. 13

Vyhodnotenie súťaže

(1) Výsledky sa zverejňujú prostredníctvom elektronickej platformy. Príslušné termíny sú určené v MOP príslušného ročníka OĽP.

Čl. 14

Zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia účastníčok a účastníkov súťaže

(1) Pri organizovaní všetkých postupových kôl a podujatí súvisiacich s OĽP musia organizátori dôsledne dodržiavať bezpečnostné a hygienické pravidlá podľa článku 11 smernice.

(2) V rámci celoštátneho kola za dodržiavanie bezpečnostných a hygienických pravidiel súťažiacich zodpovedá dozor určený organizátorom. Organizátor je zodpovedný za školenie BOZP pre dozory.